

Lokale behandelingen voor schimmelinfecties van teennagels

Onychomycose, of wel een schimmelinfectie van een of meerdere nagels, kan leiden tot pijn, hinder of cosmetische problemen. Een systemische behandeling hiervoor is vaak zeer langdurig. Zijn lokale behandelingen met medicatie of met apparaten voor schimmelinfecties van teennagels effectief en veilig?

In deze bijdrage evalueren we lokale (topische) behandelingen voor deze aandoening. Deze Cochrane-review betreft alleen schimmelinfecties van teennagels.

De review includeerde gerandomiseerde studies die het effect evalueerden van lokale behandelingen met medicatie of een apparaat zoals laser voor onychomycose van teennagels. Bij alle deelnemers was de schimmelinfectie bevestigd door positieve culturen, microscopisch of histologisch onderzoek.

Samenvatting resultaten

De review includeerde 56 studies (12.501 deelnemers met een gemiddelde leeftijd van 27 tot 68 jaren) met vooral milde tot matige onychomycosis. Deelnemers hadden meer dan 1 aangedane teennagel. De studies duurden 48 tot 52 weken. De meeste studies gingen het

effect na van alleen lokale medicatie, 9% bekeek het effect van apparaten en 11% een combinatiebehandeling.

De meeste studies van deze review evalueren medicatie die niet in België voorhanden is, namelijk efinaconazole, tavaborole en luliconazole. Hier beschrijven we alleen de resultaten van interventies die hier wel verkrijgbaar zijn, zoals ciclopirox en amorolfine.

Twee studies vergeleken ciclopirox 8% nagellak met een placebonagellak (460 deelnemers). Ciclopirox verhoogt mogelijk de kans op compleet herstel (placebo: 4 vs ciclopirox: 41 per 1.000 (95%BI*: 8 - 219); bewijs van lage zekerheid) en doet waarschijnlijk vaker de schimmel verdwijnen, ofwel 'mycological cure' (placebo: 96 vs ciclopirox: 303 per 1.000 (95%BI: 185 - 492); bewijs van matige zekerheid). Ciclopirox nagellak kan het risico op neveneffecten verhogen (placebo: 70 vs ciclopirox: 112 per 1.000 (95%BI: 62 - 204)), maar hierover is bewijs van lage zekerheid. De meest voorkomende neveneffecten zijn een reactie op de applicatie, uitslag en verandering van de nagel (kleur en vorm).

P-3051 (ciclopirox 8% hydro-lacquer) verhoogt waarschijnlijk de kans op geheel herstel vergeleken met andere medicatie (ciclopirox 8% nagellak of amorolfine 5%) (controle: 52 vs interventie: 127 per 1.000 (95%BI: 69 - 235); 2 studies, 490 deelnemers, bewijs van matige zekerheid) maar er is waarschijnlijk weinig of geen verschil op de kans tot het geheel verdwijnen van de schimmel tussen deze behande-

lingen (controle: 875 vs interventie: 945 per 1.000 (95%BI: 744 - 1.000); bewijs van matige zekerheid)). Er is mogelijk geen verschil in het risico op neveneffecten (controle 121 vs interventie: 73 per 1.000 (95%BI: 23 - 233); 2 studies, 487 deelnemers, bewijs van lage zekerheid). De meest voorkomende zijn roodheid, uitslag en branderig gevoel.

'Hoewel er bewijs is voor de effectiviteit van lokale behandelingen, zijn de absolute effecten van de behandelingen relatief laag'

Een kleine studie met 50 deelnemers onderzocht het effect van wekelijks aanbrengen van amorolfine 5% nagellak, waarbij de ene groep mensen hierover nagellak aanbracht en de andere groep niet. Na 12 weken was er geen verschil tussen de groepen op aanwezigheid van de schimmel, en er was geen duidelijk verschil in neveneffecten.

Drie studies (112 deelnemers) vergeleken een laser behandeling (1064-nm Nd:YAG laser) met geen of een sham behandeling. De studies gingen niet na of mensen geheel herstelden, maar er is mogelijk weinig of geen verschil in aanwezigheid van schimmels na 52 weken (controle: 302 vs laser: 314 per 1.000 (95%BI: 178 - 559); 2 studies, 85 deelnemers, bewijs van lage zekerheid). Het is onzeker of er een verschil is in neveneffecten.

Beste bewijs rond P-3051

Gebaseerd op kans op geheel herstel is er bewijs van matige zekerheid over P-3051 (ciclopirox 8% hydro-lacquer), en bewijs van lage zekerheid over ciclopirox 8% nagellak. Deze uitkomstmaat was niet geëvalueerd in de studies naar het effect van de laser. Hoewel er bewijs is voor de effectiviteit van lokale behandelingen, zijn de absolute effecten van de behande-

lingen relatief laag. Daarnaast verhogen lokale medicaties mogelijk het risico op neveneffecten.

Er bestaat bewijs van matige kwaliteit voor de effectiviteit van topische medicatie (ciclopirox 8% hydro-lacquer) voor schimmelnagels. Nevenwerkingen zijn zeldzaam, enkel lokaal en mogelijk niet hoger dan voor placebo. De behandeling moet voldoende lang worden aangehouden. Deze review vergeleek niet met orale behandelingen.

*BI: betrouwbaarheidsinterval

**Trudy Bekkering¹,
Anne-Catherine Vanhove^{1,2},
Patrik Vankrunkelsven¹**

- 1 Cochrane Belgium, Cebam (Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine)
 - 2 CEBaP (Centre for Evidence-Based Practice), Rode Kruis-Vlaanderen
- >>Foley K, Gupta AK, Versteeg S, Mays R, Villanueva E, John D. Topical and device-based treatments for fungal infections of the toenails. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2020, Issue 1. Art. No.: CD012093. DOI: 10.1002/14651858.CD012093.pub2.
- >>Raadpleeg de volledige tekst van deze Cochrane reviews via de Cebam Digital Library for Health (www.cebam.be/nl/cdlh or www.cebam.be/fr/cdlh).

Cochrane Corner

CEBAM wil u in deze maandelijks rubriek laten proeven van evidence-based medicine. Het Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine is een onafhankelijk, multidisciplinair en interuniversitair instituut en moedigt zorgverstrekkers aan om in hun dagelijkse praktijk gebruik te maken van evidence-based medicine. Cochrane is een internationaal netwerk van onderzoekers, gezondheidswerkers, patiënten, zorgverleners en andere mensen met interesse in gezondheid. Cochrane staat voor hoge kwaliteit en betrouwbare informatie. CEBAM is de Belgische tak van deze organisatie.

U vindt de afleveringen van deze reeks gebundeld terug op

Onychomycose, of wel een schimmelinfectie van een of meerdere nagels, kan leiden tot pijn, hinder of cosmetische problemen.

